

УДК 005.52:[005.332.4:338.46]

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-11>

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОСЛУГ

Н. С. ПЕДЧЕНКО

доктор економічних наук, професор, перший проректор університету,
професор кафедри фінансів та банківської справи;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5093-2453>

В. І. ПЕРЕБИЙНІС

доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної
кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4779-515X>

Ж. А. КОНОНЕНКО

кандидат економічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри економічної
кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0074-8249>

О. М. ЗІНЧЕНКО

кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики,
бізнес-економіки та інформаційних систем;
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-0698-2308>

Г. В. КАРНАУХОВА

старший викладач кафедри економічної кібернетики,
бізнес-економіки та інформаційних систем,
Полтавський університет економіки і торгівлі
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8089-8743>

Анотація. *Мета статті* полягає у дослідженні теоретико-методологічних засад і практичних аспектів економічної діагностики ресурсозабезпечення конкурентоспроможності послуг як інструменту її оцінювання у процесі виробничо-комерційної діяльності суб'єктів господарювання. **Методика дослідження.** Дослідження здійснено з використанням таких наукових методів, як абстрагування, логічне узагальнення, системний аналіз, економіко-статистичні методи, графічне моделювання. **Результати.** У статті досліджено систему оцінювання ресурсозабезпеченості, ресурсовикористання та конкурентоспроможності. Обґрунтовано доцільність введення показника «рівень ресурсозабезпечення суб'єкта господарювання». Сформовано ієрархічну модель рівнів конкурентоспроможності сфери послуг. Уточнено чинники формування конкурентоспроможності послуг. З'ясовано оціночні характеристики впливу рівня ресурсозабезпечення на конкурентоспроможність послуг. **Практична значущість результатів дослідження.** Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення економічної діагностики ресурсозабезпечення конкурентоспроможності послуг, які виробляються суб'єктами господарювання.

Ключові слова: економічна діагностика, послуги, ресурсозабезпечення, ресурсовикористання, конкурентоспроможність, суб'єкти господарювання.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Економічна діагностика є одним із ключових інструментів оцінювання ефективності функціонування суб'єктів господарювання, їхнього потенціалу, здатності до адаптації в умовах мінливого ринку. Конкурентоспроможність продукції та суб'єктів господарювання в цілому залежить від багатьох факторів, серед яких особливу роль відіграє ресурсозабезпеченість. Наявні кадрові, матеріальні, фінансові та інші ресурси, які формують належний рівень ресурсозабезпеченості, є необхідними для досяг-

нення конкурентних переваг шляхом оптимізації ресурсовикористання, забезпечення прибутковості та стійкого розвитку.

Досягнення конкурентоспроможності через ресурсозабезпеченість є важливими аспектами економічної діяльності суб'єктів господарювання в умовах глобалізації та високої динамічності ринкових умов. Для вітчизняних підприємств, що функціонують в умовах перманентних економічних трансформацій, зокрема, в особливий період воєнного стану, ці фактори набувають особливого значення. Динамічна ситуація на внутрішньому та зовнішньому ринках, потреба у

розвитку інфраструктури, а також ефективного використання ресурсів визначають здатність суб'єктів господарювання не тільки виживати в умовах конкуренції, але й досягати сталого економічного зростання. Економічна діагностика рівня ресурсозабезпеченості та його впливу на конкурентоспроможність дозволяє оцінити можливості суб'єктів господарювання в боротьбі за ефективне використання наявних ресурсів, сприяє підвищенню ефективності виробничо-комерційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Багатьма вченими приділяється належна увага дослідженню теоретичних і практичних аспектів економічної діагностики ресурсозабезпечення конкурентоспроможності. Зокрема, методичні питання економічної діагностики підприємств розглядають О. І. Снитюк, Л. В. Бережна, І. Г. Гончаренко [1], діагностики, моделювання та розвитку фінансового потенціалу підприємства – Р. І. Шаравара [2]. Формування конкурентних переваг суб'єктів господарювання, їх моделювання та детермінанти досліджені у публікації [3]. Економічна стійкість та конкурентоспроможність агропродовольчого комплексу як фактори економічної безпеки розглянуті в роботі [4]. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємств є метою статті [5].

Дослідженню тенденцій розвитку ринку послуг присвячена праця Л. С. Безуглої, Н. В. Шинкаренка, Т. В. Куваєвої [6], конкурентоспроможності вітчизняної сфери послуг на світових ринках – Н. Бондар [7]. Ресурсний, зокрема, енергетичний чинник забезпечення конкурентоспроможності продукції розглянуто в монографії О. В. Федірця [8]. Інформаційно-аналітичному забезпеченню суб'єктів господарювання, їх конкурентоспроможності присвячені праці Ю. М. Грибовської, Г. В. Карнаухової [9], І. Г. Миколенко, Т. І. Яковенко [10], а також групи авторів [11].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Серед невирішених раніше частин загальної проблеми удосконалення економічної діагностики ресурсозабезпечення виробництва конкурентоспроможних послуг, котрим присвячується означена стаття, виділяється

потреба у розвитку системи показників ресурсозабезпеченості, ресурсовикористання та конкурентоспроможності, підвищення ефективності використання виробничих ресурсів підприємств сфери послуг і за рахунок цього досягнення лідерських позицій на відповідних ринках.

Формування цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у дослідженні теоретико-методологічних засад і практичних аспектів економічної діагностики ресурсозабезпечення конкурентоспроможності послуг як інструменту її оцінювання у процесі виробничо-комерційної діяльності суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Існують загальні закономірності, що впливають на взаємодію різних ресурсів у процесі їх споживання. Так, закон мінімуму [12, с. 55] показує, що рівень розвитку кожного процесу визначається умовами (чинниками), які виробництво має у мінімумі. Якщо у певній виробничій ситуації у мінімумі стає, наприклад, енергетичний чинник, то до тих пір, поки не вдасться вирішити питання забезпечення енергоресурсами у необхідному обсязі, ефективність виробництва та його обсяги будуть стримуватися кількістю енергії. Згідно закону мінімуму погіршення постачання певних видів ресурсів зумовлює зміну структури виробництва на користь менш ресурсомісткої продукції. Цей закон варто врахувати при встановленні рівня достатності ресурсів для здійснення виробничо-комерційної діяльності.

Рівень ресурсозабезпечення суб'єкта господарювання доцільно визначати як мінімальне значення того виду ресурсу, що стримує нарощування виробництва відповідної продукції. Зазначений економічний показник варто застосовувати як у теорії й практиці господарювання.

Метою операційної системи підприємства є переробка отриманих ресурсів і отримання конкурентоспроможної продукції (рис. 1).

Наведена блок-схема (рис. 1) свідчить, що рівень ресурсозабезпечення операційної системи підприємства впливає на рівень ресурсовикористання (який вимірюється показником ресурсомісткості продукції) і, відповідно – рівень конкурентоспроможності продукції.

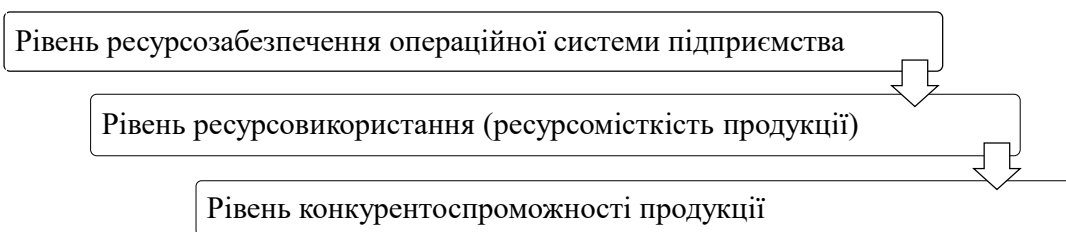

Рис. 1. Блок-схема впливу ресурсозабезпечення на конкурентоспроможність

Джерело: сформовано авторами

Оскільки ресурсозабезпечення є одним із чинників формування конкурентоспроможності продукції, то підприємства, що мають достатній рівень постачання ресурсів (зокрема, людських, матеріальних, фінансових) та ефективного їх використання, апіорі здатні ефективно конкурувати на ринку (табл. 1).

У сфері сервісу продукцією суб'єктів господарювання є послуги рис. 2.

Зазначена модель (рис. 2) передбачає, що конкурентоспроможна (за якістю, ціною, іншими параметрами) послуга формується таким чином: по-перше, у процесі логістичної діяльності підприємства при закупівлі необхідних ресурсів, зокрема, енергетичних та матеріальних;

по-друге, за рахунок ефективно діючої операційної системи.

Ієрархічні рівні конкурентоспроможності, що стосуються сфери послуг, зображені у вигляді піраміди (рис. 3).

Наведена ієрархія (рис. 3) свідчить про взаємозв'язок рівнів конкурентоспроможності. З одного боку, сукупно конкурентоспроможність національної економіки формується конкурентоспроможністю сфери послуг та окремих суб'єктів господарювання певних видів сервісу. Конкурентоспроможність останніх визначається рівнем конкурентоспроможності послуги як товару, що реалізується на певному сервісному ринку. З іншого боку, на конкурентоспроможність вітчиз-

Таблиця 1

Основні види ресурсів підприємства та показники оцінки забезпеченості ними й впливу на конкурентоспроможність

Вид ресурсів	Особливості ресурсів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства	Показники оцінки забезпеченості ресурсами
Людські ресурси	Визначають межі виробничої потужності підприємства та інноваційність продукції	Кількість персоналу, рівень його кваліфікації
Матеріальні ресурси	Є матеріальною основою для формування обсягів виробництва та забезпечення високої якості продукції	Рівень використання основного капіталу, рівень ресурсозабезпечення, ресурсомісткість продукції
Фінансові ресурси	Забезпечують здатність до інвестування у розвиток підприємства	Власний капітал, рівень прибутковості, обсяги інвестицій

Джерело: сформовано авторами

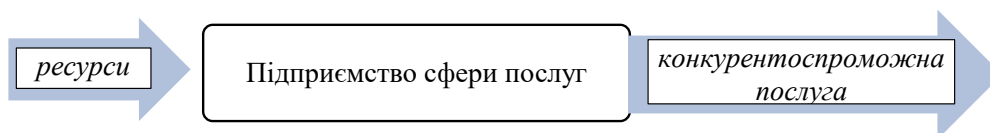

Рис. 2. Операційна модель формування конкурентоспроможної послуги

Джерело: сформовано авторами

Рис. 3. Ієрархічна модель рівнів конкурентоспроможності сфери послуг

Джерело: сформовано авторами з використанням джерела [13, с. 9]

няних послуг значною мірою впливає інституційна спроможність національної економіки.

Послугам, що надають підприємства відповідного профілю, властиві такі головні особливості [14, с. 38], які безпосередньо впливають на їх конкурентоспроможність: нематеріальність, невіддільність, мінливість якості, неможливість зберігання, відсутність права власності клієнта на послуги (табл. 2).

Крім особливостей, зазначених у табл. 2, варто виділити й економічні особливості виробничо-комерційної діяльності підприємств, які впливають на конкурентоспроможність їх послуг (табл. 3).

Економічна діагностика підприємства передбачає, зокрема, аналіз конкурентного середовища шляхом оцінки ринку, динаміки змін попиту та пропозиції, діяльності конкурентів, а також оцінювання конкурентоспроможності. Варто виділити декілька методів оцінки конкурентоспроможності (табл. 4).

Для оцінювання ресурсозабезпеченості, ресурсовикористання та конкурентоспроможності підприємств використовуються численні показники, які дозволяють комплексно врахувати як внутрішні, так і зовнішні фактори впливу (табл. 5).

Здійснення економічної діагностики передбачає перш за все аналіз ключових індикаторів стану національної економіки (табл. 6).

Показники розвитку економіки України в 2017–2023 рр. (табл. 6) в цілому демонструють позитивну динаміку. По-перше, спостерігається збільшення номінального ВВП у 2,2 рази, що свідчить про розширення економічної активності (однак при цьому слід враховувати вплив інфляції на цей показник). По-друге, за рахунок переорієнтації виробництва, часткове відновлення логістичних ланцюгів та інших чинників спостерігається зростання індексу промислового виробництва в 1,3 рази. По-третє, це скорочення інфля-

Таблиця 2

Особливості послуг, що впливають на їх конкурентоспроможність

Особливості послуг	Сутнісна характеристика впливу особливостей послуг на їх конкурентоспроможність
1. Нематеріальність послуги	Послугу внаслідок нематеріальності до моменту її отримання неможливо реально оцінити, тому споживач перебуває у стані невизначеності щодо її якості. Невідчутність послуги висуває високі вимоги до професіоналізму обслуговуючого персоналу, який є ключовим чинником забезпечення конкурентоспроможності послуги, адже у споживача має сформуватися позитивне враження про ціну і якість послуги.
2. Невіддільність послуги	Невіддільність означає, що виробництво послуг не може відбуватися окремо від їх споживання. При цьому конкурентоспроможність послуги за рахунок її високої якості забезпечується безпосередньо обслуговуючим персоналом.
3. Мінливість якості послуги	Якість послуги внаслідок різних причин, як правило, коливається у певному діапазоні, що може вплинути на її конкурентоспроможність. Для забезпечення належної якості послуг варто використовувати відповідні стандарти обслуговування.
4. Неможливість зберігання послуги	Послуги не можуть зберігатися для використання в майбутньому, оскільки час і місце їх виробництва та споживання співпадає. Через недовговічність послуг забезпечення конкурентоспроможності підприємств цієї сфери можливе за умов, коли попит відповідає пропозиції і є стабільним.
5. Відсутність права власності клієнта на послуги	Відсутність права власності на послуги є одним з наслідків неможливості їх зберігання (на відміну від матеріальних товарів, які стають власністю споживача після купівлі). Тобто, клієнти, що мають доступ до послуги у певний період часу в певному місці, не мають можливості її перепродати чи зберегти, що впливає на рівень її конкурентоспроможності.

Джерело: сформовано авторами з використанням джерела [14, с. 38–44]

Таблиця 3

Економічні особливості виробничо-комерційної діяльності підприємств ресторанного господарства, що впливають на конкурентоспроможність їх послуг

Економічні особливості виробничо-комерційної діяльності підприємств ресторанного господарства	Сутнісна характеристика впливу особливостей послуг підприємств ресторанного господарства на їх конкурентоспроможність
Відносно незначні обсяги капіталу підприємства та висока швидкість його обороту	Ця особливість пояснюється тим, що виробники послуг не мають потреби в складуванні та зберіганні вироблених послуг
Значні високі постійні та низькі змінні витрати	Постійні витрати в закладах ресторанного господарства є високими, на відміну від змінних, які переважно є відносно низькими.

Джерело: сформовано авторами з використанням джерела [14, с. 47]

Таблиця 4

**Характеристика методів оцінки конкурентоспроможності підприємства
в контексті його економічної діагностики**

Метод	Сутність методу	Переваги	Недоліки
SWOT-аналіз	Оцінка сильних та слабких сторін, можливостей та загроз підприємства	Відносна доступність та наочність застосування на практиці	Обмежені можливості кількісної оцінки параметрів оцінювання
Benchmarking	Порівняння з конкурентами на основі ключових показників	Можливість визначення позиції підприємства на ринку	Необхідність доступу до інформації про конкурентів
Метод економічних коефіцієнтів	Розрахунок фінансових показників діяльності підприємства	Кількісна оцінка фінансового стану підприємства	Обмежене врахування впливу зовнішніх факторів

Джерело: сформовано авторами

Таблиця 5

**Показники ресурсозабезпеченості, ресурсовикористання та конкурентоспроможності,
що використовуються при економічній діагностиці підприємства**

Показник	Методика визначення показника
1. Рентабельність активів	Відношення чистого прибутку до середньої вартості активів
2. Рентабельність власного капіталу	Відношення чистого прибутку до власного капіталу
3. Коефіцієнт ліквідності	Відношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань
4. Ринкова частка	Частка підприємства на ринку продукції або послуг
5. Коефіцієнт автономії	Відношення власних ресурсів до загальних зобов'язань
6. Рентабельність використання праці	Відношення чистого прибутку до середньої чисельності працівників
7. Коефіцієнт завантаження потужностей	Відношення фактичних обсягів виробництва до проектних
8. Оборотність активів	Відношення обсягів реалізації до середньої вартості активів
9. Рівень ресурсозабезпечення	Визначається як мінімальне значення певного виду ресурсу, що стримує нарощування виробництва відповідної продукції
10. Ресурсомісткість продукції	Відношення витрачених обсягів ресурсів до обсягів виробленої продукції

Джерело: сформовано авторами

Таблиця 6

Динаміка ключових індикаторів стану економіки України

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2017 р., %
ВВП, млрд грн	2982	3559	3975	4194	5460	5191	6538	219,3
Індекс промислового виробництва, %	97,1	95,3	91,7	104,5	97,8	55,3	123,8	127,5
Рівень безробіття, %	9,9	9,1	8,6	9,9	10,3	21,1	18,3	184,9
Індекс інфляції	113,7	109,8	104,1	105,0	110,0	126,6	105,1	92,4

Джерело: розраховано авторами за [15]

ції на 7,6 % у досліджуваному періоді. Винятком із позитивної тенденції є збільшення офіційного рівня безробіття, особливо за останні два роки, що створює соціальну напругу й потребує активних заходів з боку держави та бізнесу щодо підтримки зайнятості.

Науковий і практичний інтерес можуть представити результати економічної діагностики використання основних ресурсів підприємствами України, що наведені на рис. 4.

Аналіз даних (рис. 4) демонструє зростання витрат на основні види ресурсів у досліджуваному періоді: на придбання сировини в 1,3 рази,

що може відображати як інфляційні процеси, так і зростання попиту на сировину; на споживання енергоресурсів (в 1,3 рази), що підтверджує зростання обсягів виробництва та потребу в більшій кількості енергії; збільшення кількості робочих місць в 1,4 рази, що частково свідчить про розширення трудомістських виробництв; у півтора рази ріст середньої заробітної плати, яка побіжно характеризує витрати на персонал, що пов'язано із зрослим попитом на персонал.

Економічна оцінка впливу ресурсозабезпеченості підприємств на обсяги виробництва наведена на рис. 5.

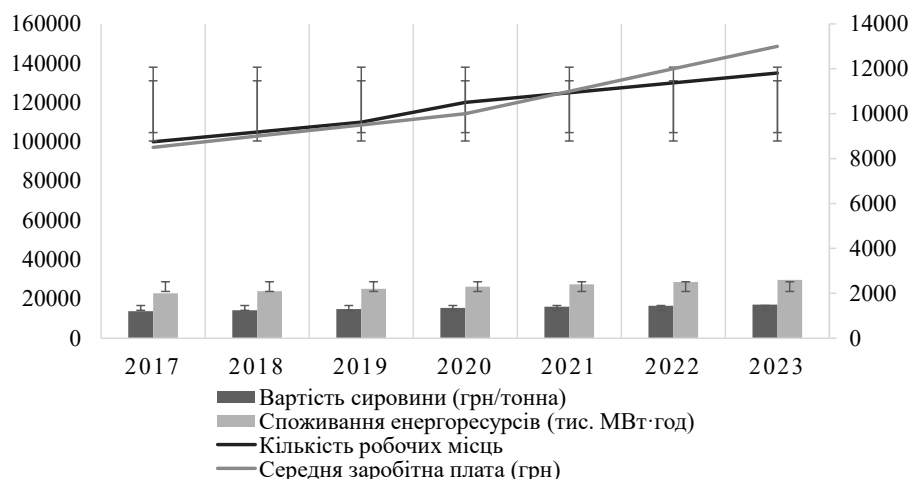

Рис. 4. Динаміка використання основних ресурсів підприємствами України

Джерело: розраховано авторами за [15]

На рис. 5 відображена кореляція впливу кількості спожитих основних видів ресурсів на обсяги виробництва. Зокрема, зростання обсягів виробництва на 72 % (у поточних цінах) у досліджуваному періоді забезпечено збільшенням трудових та фінансових ресурсів на 20%, а також інвестицій – на 40%.

Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД-2010) [16] до сфери послуг відносить безліч видів економічної діяльності, зокрема, такі як: оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; тимчасове розміщування й організація харчування; фінансова та страхова діяльність; операції з нерухомим майном; охорона здоров'я та надання соціальної допомоги та ін. Динаміка основних показників виробничо-комерційної діяльності та конкурентоспроможності підприємств сфери послуг України в 2017–2022 рр. наведені у табл. 7.

Варто зазначити, що конкурентоспроможність підприємств сфери послуг у досліджуваному періоді побіжно характеризується такими тенденціями (табл. 7):

1) зростанням обсягів реалізованих послуг в 1,4 рази як результату розвитку сфери послуг, збільшення платоспроможного попиту на послуги, зокрема, конкурентоспроможні, а також подорожчанням послуг, про що свідчить підвищення індексу споживчих цін на послуги на 12,2 відсоткових пункти;

2) збільшенням кількості підприємств цієї сфери на 12,5 %, що може бути пов'язано з появою нових видів послуг;

3) зростанням кількості зайнятих у сфері послуг у 7,1 % та середньої зарплатної плати в 1,9 рази як можливого наслідку збільшення потреби в робочій силі у зв'язку з розширенням сфери послуг.

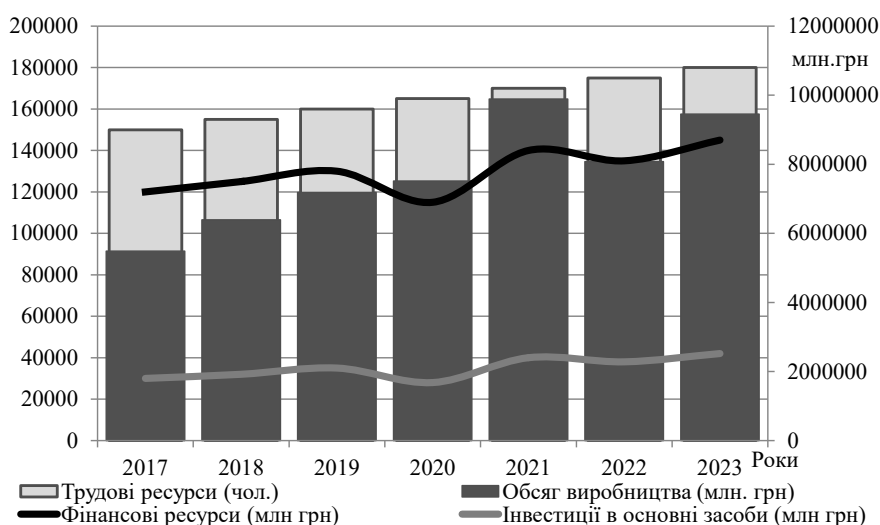

Рис. 5. Вплив ресурсозабезпеченості підприємств України на обсяги виробництва

Джерело: розраховано авторами за [15]

Таблиця 7

**Динаміка показників виробничо-комерційної діяльності
та конкурентоспроможності підприємств сфери послуг України**

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2017 р, %
Обсяг реалізованих послуг, млн. грн	7707935,2	9206049,5	9639730,6	10049870,8	13616793,2	11033018,0	143,1
Кількість підприємств сфери послуг	573783	588517	602916	617197	631358	645398	112,5
Кількість зайнятих у сфері послуг, осіб	4785800	4857900	4928100	4996300	5062600	5127900	107,1
Середня заробітна плата у сфері послуг, грн	6828	7763	8837	9953	11399	12978	190,1
Індекс споживчих цін на послуги, %	108,1	110	108,8	105,9	110,6	120,3	+12,2 в. п.

Джерело: розраховано авторами за [15]

Отже, економічна діагностика дозволяє визначити тенденції розвитку підприємств в контексті ресурсозабезпечення їх конкурентоспроможності.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Доведено, що при визначенні рівня достатності ресурсів для здійснення виробничо-комерційної діяльності варто враховувати закон мінімуму. Не виключено, що погіршення постачання певних видів ресурсів в окремих випадках може зумовити зміну структури виробництва на користь менш ресурсомісткої продукції. Обґрунтовано доцільність доповнення системи ресурсних показників за рахунок показника «рівень ресурсозабезпечення суб'єкта господарювання». Його варто визначати як мінімальне значення того виду ресурсу, що стримує нарощування виробництва відповідної продукції.

Встановлено, що рівень ресурсозабезпечення операційної системи підприємства впливає на рівень ресурсовикористання (який вимірюється показником ресурсомісткості продукції) і, відповідно – рівень конкурентоспроможності продукції. Вплив ресурсозабезпечення на конкурентоспроможність графічно подано у вигляді відповідної блок-схеми. З позицій системного підходу виокремлені основні види ресурсів підприємства, показники оцінки забезпеченості ними та впливу на конкурентоспроможність. Встановлено, що конкурентоспроможна (за якістю, ціною, іншими параметрами) послуга формується таким чином: по-перше, у процесі логістичної діяльності підприємства при закупівлі необхідних ресурсів (зокрема, енергетичних та матеріальних); по-друге, за рахунок ефективно діючої операційної системи.

Обґрунтована ієрархічна модель рівнів конкурентоспроможності сфери послуг, яка свідчить про їх взаємозв'язок. З одного боку, конкурентоспроможність національної економіки сукупно інтегрує в собі такі складові, як конкурентоспроможність сфери послуг та конкурентоспроможність підприємств цієї сфери, що формується

конкурентоспроможністю послуги як товару, що реалізується на певному ринку. З іншого боку, на конкурентоспроможність продукції суб'єктів господарювання значною мірою впливає інституційна спроможність національної економіки. Виділено особливості послуг (нематеріальність, невіддільність, мінливість якості, неможливість зберігання, відсутність права власності клієнта на послуги), що безпосередньо впливають на їх конкурентоспроможність. Досліджено такі економічні особливості виробничо-комерційної діяльності підприємств ресторанного господарства, як відносно незначні обсяги капіталу підприємства та висока швидкість його обороту, значні постійні та низькі змінні витрати, що впливають на конкурентоспроможність їх послуг.

Охарактеризовані окремі методи оцінки конкурентоспроможності підприємства в контексті його економічної діагностики (SWOT-аналіз, Benchmarking, метод економічних коефіцієнтів). Встановлені показники оцінювання конкурентоспроможності та ресурсозабезпеченості, що використовуються при економічній діагностиці підприємства, які дозволяють комплексно врахувати як внутрішні, так і зовнішні фактори впливу. Проведена економічна діагностика розвитку України в 2017-2023 рр. в цілому свідчить про розширення економічної активності, зростання витрат на основні види ресурсів, кореляцію впливу кількості спожитих ресурсів на обсяги виробництва. Встановлено, що конкурентоспроможність підприємств сфери послуг у досліджуваному періоді побіжно характеризується такими тенденціями: зростанням обсягів реалізованих послуг та їх подорожчанням, збільшенням кількості підприємств цієї сфери, зростанням кількості зайнятих у сфері послуг та їх середньої заробітної плати.

У даному напрямі перспективи подальших досліджень полягають в удосконаленні методичних засад економічного оцінювання конкурентоспроможності підприємств сфери послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Снитюк О. І., Бережна Л. В., Гончаренко І. Г. Діагностика стану підприємства з використанням нечіткого аналізу. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.85-9> (дата звернення: 21.01.2025).
2. Шаравара Р. І., Кононенко Ж. А. Фінансовий потенціал підприємства: етапи моделювання та діагностики. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 6. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-19> (дата звернення: 27.01.2025).
3. Перебийніс В. І., Кононенко Ж. А., Карнаухова Г. В. Конкурентні переваги суб'єктів господарювання: формування, моделювання, детермінанти. *Інфраструктура ринку*. 2024. № 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure78-5> (дата звернення: 21.01.2025).
4. Перебийніс В. І., Перебийніс Ю. В. Економічна стійкість та конкурентоспроможність агропродовольчого комплексу як фактори економічної безпеки. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 2(56). DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2019-2\(56\)-22-29](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2019-2(56)-22-29) (дата звернення: 03.02.2025).
5. Перебийніс В. І., Помаз О. М., Перебийніс О. В. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємств. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2012. № 1. С. 23–28.
6. Безугла Л. С., Шинкаренко Н. В., Куваєва Т. В. Дослідження тенденцій розвитку ринку послуг в Україні. *Економічний вісник*. 2022. № 3. С. 69–78. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/79.069> (дата звернення: 21.01.2025).
7. Бондар Н. Конкурентоспроможність сфери послуг України на світових ринках. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-59> (дата звернення: 03.02.2023).
8. Перебийніс В. І., Федірець О. В. Енергетичний фактор забезпечення конкурентоспроможності продукції : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2011. 190 с.
9. Кононенко Ж. А., Грибовська Ю. М., Карнаухова Г. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення у системі управління суб'єктом господарювання. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-74> (дата звернення: 21.01.2025).
10. Кононенко Ж. А., Миколенко І. Г., Яковенко Т. І. Аналітичні інструменти в економічних дослідженнях конкурентного середовища підприємства. *Проблеми економіки*. 2024. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-136-142> (дата звернення: 21.01.2025).
11. Педченко Н. С., Кононенко Ж. А., Зінченко О. М. Конкурентоспроможність економіки в умовах розвитку ІТ-індустрії та цифрових трансформацій. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 16. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-03-02> (дата звернення: 27.01.2025).
12. Перебийніс В. І. Енергетичний менеджмент: навчальний посібник. Полтава : Інтерграфіка, 2004. 232 с.
13. Перебийніс В. І., Помаз О. М. Транспортний фактор забезпечення конкурентоспроможності продукції: монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 187 с.
14. Перебийніс В. І., Трайно В. М. Маркетингове управління споживачами послуг: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2015. 323 с.
15. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 27.01.2025).
16. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010). URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (дата звернення: 27.01.2025).

REFERENCES

1. Snytiuk, O. I., Berezhna, L. V., & Honcharenko, I. H. (2024). Diahnostyka stanu pidpriemstva z vykorystanniam nechitkoho analizu [Diagnostics of the enterprise state using fuzzy analysis]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black sea economic studies*, 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.85-9> (accessed January 21, 2025). [in Ukrainian].
2. Sharavara, R. I., & Kononenko, Zh. A. (2023). Finansovyi potentsial pidpriemstva: etapy modeliuvannia ta diahnostyky [Financial potential of an enterprise: stages of modelling and diagnostics] *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Ekonomiczni nauky» – Bulletin of Khmelnytsky National University. Series 'Economic Sciences'*, 6. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-19> (accessed January 27, 2025). [in Ukrainian].
3. Perebyinis, V. I., Kononenko, Zh. A., & Karnaukhova, H. V. (2024). Konkurentni perevahy subiektiv hospodariuvannia: formuvannia, modeliuvannia, determinanty [Competitive advantages of business entities: formation, modelling, determinants]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure78-5> (accessed January 21, 2025). [in Ukrainian].
4. Perebyinis, V. I., & Perebyinis, Yu. V. (2019). Ekonomichna stiikist ta konkurentospromozhnist ahroprodovolchoho kompleksu yak faktory ekonomichnoi bezpeky [Economic sustainability and competitiveness of the agri-food sector as factors of economic security]. *Ekonomicnyi visnyk Donbasu – Economic Bulletin of Donbas*, 2 (56). DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2019-2\(56\)-22-2](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2019-2(56)-22-2) (accessed February 3, 2025). [in Ukrainian].
5. Perebyinis, V. I., Pomaz, O. M., & Perebyinis, O. V. (2012). Stratehichne upravlinnia konkurentospromozhnistiu pidpriemstv [Strategic management of the competitiveness of enterprises]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli: Seriiia "Ekonomiczni nauky" – Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade: Series "Economic Sciences"*, 1, 23–28. [in Ukrainian].

6. Bezuhla, L. S., Shynkarenko, N. V., & Kuvaieva, T. V. (2022). Doslidzhennia tendentsii rozvytku rynku posluh v Ukraini [Research of trends in the development of the service market in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk – Economic Bulletin*, 3, 69–78. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/79.069> (accessed January 21, 2025). [in Ukrainian].
7. Bondar, N. (2023). Konkurentospromozhnist sfery posluh Ukrainy na svitovykh rynkakh [Competitiveness of Ukraine's service sector on world markets]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-59> (accessed February 3, 2025). [in Ukrainian].
8. Perebyinis, V. I., & Fedirets, O. V. (2011). *Enerhetychnyi faktor zabezpechennia konkurentospromozhnosti produktsii* [Energy factor of ensuring the competitiveness of products]. Poltava: PUET [in Ukrainian].
9. Kononenko, Zh. A., Hrybovska, Yu. M., & Karnaukhova, H. V. (2023). Informatsiino-analitychne zabezpechennia u systemi upravlinnia subiekтом hospodariuvannia [Information and analytical support in the system of management of a business entity]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and society*, 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-74> (accessed January 21, 2025). [in Ukrainian].
10. Kononenko, Zh. A., Mykolenko, I. H., & Yakovenko, T. I. (2024). Analitychni instrumenty v ekonomichnykh doslidzhenniakh konkurentnoho seredovyscha pidpriemstva [Analytical tools in economic studies of the competitive environment of an enterprise]. *Problemy ekonomiky – Problems of Economics*, 2. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-136-142> (accessed January 21, 2025). [in Ukrainian].
11. Pedchenko, N. S., Kononenko, Zh. A., & Zinchenko, O. M. (2024). Konkurentospromozhnist ekonomiky v umovakh rozvytku IT-industrii ta tsyfrovyykh transformatsii [Competitiveness of the economy in the context of the development of the IT industry and digital transformations]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia – Problems of modern transformations. Series: economics and management*, 16. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-03-02> (accessed January 27, 2025). [in Ukrainian].
12. Perebyinis, V. I. (2004). *Enerhetychnyi menedzhment* [Energy management]. Poltava: Interhrafika. [in Ukrainian].
13. Perebyinis, V. I., & Pomaz, O. M. (2011). *Transportnyi faktor zabezpechennia konkurentospromozhnosti produktsii* [transport factor of ensuring the competitiveness of products]. Poltava: RVV PUET. [in Ukrainian].
14. Perebyinis, V. I., & Traino, V. M. (2015.). *Marketynhove upravlinnia spozhyvachamy posluh* [Marketing management of consumers of services]. Poltava: PUET [in Ukrainian].
15. Sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Site of the State Statistics Service of Ukraine]. Available at: www.ukrstat.gov.ua (accessed January 27, 2025). [in Ukrainian].
16. Kласифікація видів економічної діяльності (KVED-2010) [Classification of economic activities-2010]. Available at: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (accessed January 27, 2025). [in Ukrainian].

Nataliia Pedchenko, Vasyl Perebyinis, Zhanna Kononenko, Olena Zinchenko, Hanna Karnaukhova, Poltava University of Economics and Trade. Economic diagnostics of resource provision for the competitiveness of services.

Annotation. The purpose of the article is to aimed at studying the theoretical and methodological foundations and practical aspects of economic diagnostics of resource provision for competitiveness of services as an instrument for its assessment in the process of production and commercial activities of economic entities. **Methodology of research.** The study was carried out using such scientific methods as abstraction, logical generalisation, system analysis, economic and statistical methods, and graphical modelling. **Findings.** The article studies the system of assessment of resource availability, resource use and competitiveness. It justifies expediency of introduction of the indicator of 'level of resource provision of an economic entity'. A hierarchical model of levels of competitiveness of the service sector has been formed. The factors of formation of competitiveness of services are specified. The evaluative characteristics of the impact of the level of resource provision on the competitiveness of services have been determined. The article characterises separate methods of assessment of competitiveness of an enterprise in the context of its economic diagnostics (SWOT-analysis, Benchmarking, method of economic coefficients). The indicators for assessing competitiveness and resource availability used in the economic diagnostics of enterprise have been determined, which allow to comprehensively take into account both internal and external factors of influence. The carried out economic diagnostics of Ukraine's development in 2017–2023 generally indicates an expansion of economic activity, an increase in the cost of the main types of resources, and a correlation between the impact of the amount of consumed resources on production volumes. It has been established that the competitiveness of service sector enterprises in the studied period is briefly characterised by the following trends: growth in the volume of services sold and their price increase, increase in the number of enterprises in this sector, growth in the number of people employed in the service sector and their average salary. **Practical value.** The article substantiates proposals on improvement of economic diagnostics of resource provision for competitiveness of services produced by economic entities.

Keywords: economic diagnostics, services, resource provision, resource use, competitiveness, business entities.